

Nr 619.

Av herrar **Kyling** och **Nilsson** i Bästekille, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 156, angående löne- och pensionsreglering för präster m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 156 föreslås bl. a. sådan ändring av § 2 lagen om kyrkofond och § 2 lagen om kyrkomusiker att engångsavgift för pensionering av kyrkomusiker icke skall ingå i pastoratets kyrkomusikerlönekostnad. Motiveringen till dessa ändringar återfinnes å s. 147 i propositionen. Härav framgår att Kungl. Maj:t i administrativ ordning har utfärdat bestämmelser om avräkningarna mellan pastoraten och kyrkofonden och därvid avskilt dessa avgifter vid tillskottsberäkningarna. Detta innebär, att pastorat, som beslutar om erläggande av engångsavgift till statens pensionsanstalt för att kyrkomusikerna skall få rätt att i pensionshänseende tillgodoräkna tjänstår före övergången till den nya kyrkomusikerstadgan, självt helt och hållet får bestrida kostnaderna härför. I de nu gällande bestämmelserna stadgas att pastorats kyrkomusikerlönekostnad utgöres av utgifter »för avlöande och pensionering av i församling inom pastoratet anställd kyrkomusiker, som i lagen om kyrkomusiker avses» (§ 2 lagen om kyrkofond). Det nu föreslagna stadgandet torde egentligen icke avse någon förändring i sak; redan nu gällande stadgande torde ha givits den innebörden att engångsavgift för retroaktiv tjänstårsberäkning icke skall ingå i »utgifter för pensionering». De på denna punkt föreslagna författningsändringarna torde därför närmast ha tillkommit i förtydligande syfte. Det synes emellertid som om åtskilliga vägande skäl tala för att frågan om finansieringen av förekommande engångsavgifter för pensionering av kyrkomusiker blir föremål för riksdagens uppmärksamhet och att en lösning kommer till stånd efter i viss mån andra linjer än i propositionen förutsättes.

SPA-reglementets normala regler för tillgodoräkning av tidigare tjänstår innebära att befattningshavaren utan att huvudman erlägger engångsavgift får tillgodoräkna halva antalet tidigare tjänstår. Tillgodoräkning av den andra hälften förutsätter att huvudmannen erlägger viss engångsavgift. Kyrkomusikerna ha icke varit underkastade statliga pensionsbestämmelser tidigare. De ha sålunda icke möjlighet att i vanlig ordning få tillgodoräkna mer än hälften av tidigare tjänstgöring. Omfattningen av privat pensionering exempelvis i SKP eller SPP är ringa. Pensionsfrågan för många kyrkomusiker är således fortfarande olöst. En lösning vore den att pastoraten beslutade om engångsavgift och påtog sig utgifterna härför. Det ligger emellertid i sakens natur att en sådan lösning icke står att vinna — pastoraten torde tyvärr i regel icke anse sig kunna påtaga sig dessa stundom ganska stora engångsavgifter, särskilt när de ej kunna påräkna något som

helst bidrag från kyrkofonden. Även om sådan engångsavgift finge ingå i avräkningen med kyrkofonden kunde man ej ernå en fullt tillfredsställande lösning, då ju åtskilliga pastorat icke få något tillskott ur kyrkofonden och därför helt eller delvis själva skulle få stå för engångsavgiftens bestridande. En ordning i överensstämmelse med den som här senast antytts skulle dock otvivelaktigt leda till en lösning av pensionsfrågan för åtskilliga organister. Det är emellertid även möjligt att här tänka sig en annan ordning: vederbörande stiftsnämnd eller eventuellt statskontoret skulle kunna bemyndigas att till behandling upptaga ansökningar om engångsavgift för pensionering, varvid stiftsnämnden (statskontoret) skulle äga besluta om erläggande av engångsavgift att bestridas av kyrkofonden.

De organister som det här gäller, ha som regel under hela sin nuvarande tjänstetid haft blygsamma löner. Man kan därför inte räkna med att de vid avgången skola ha några större besparingar till stöd för sin ålderdom. Av samma skäl kunna de icke väntas bidraga till finansieringen av den erforderliga engångsavgiften. De ha skött sin tjänst mot relativt låg ersättning. De få även nu på ålderns dagar bekymmer på grund av avsaknaden av en pension. Det bör i detta sammanhang uppmärksammas att de icke ens vid en tillgodoräkning av alla tidigare tjänstår torde få full pension. Pensionen — och givetvis också eventuell engångsavgift — blir utmätt i proportion till tjänstgöringens omfattning, och man kan utgå från att många organister icke skulle komma att anses ha haft full tjänstgöring, varav följer att pensionen reduceras.

Ett ytterligare skäl för att frågan löses är att åtskilliga, troligen de flesta här ifrågakommande organister icke äro underkastade några bestämmelser om avgångsskyldighet. Många torde därför icke övergå på de nya bestämmelserna på grund av avsaknaden av en rimlig pension. I stället fortsätta de på sin gamla tjänst på de gamla villkoren så länge deras kroppskrafter stå dem bi. De omöjliggöra sålunda nyorganisationens genomförande, något som i och för sig icke är tillfredsställande. Det kan erinras om att statsmakterna uttalat önskvärldheten av att nyorganisationen blir genomförd i så stor utsträckning som möjligt. Det måste även vara av intresse ur församlingarnas synpunkt att de — genom att organisten övergår på nyorganisationen — slippa en stor del av sina nuvarande utgifter för den kyrkomusikaliska verksamheten.

På grund av vad här ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 156 måtte besluta att engångsavgift för pensionering av organist på sätt här ovan skisserats i förekommande fall skall kunna bestridas med medel ur kyrkofonden.

Stockholm den 24 april 1951.

Folke Kyling.

Jöns Nilsson
i Bästekille.